

Årsmelding

2025

Follo landbrukskontor



Innhold

Innledning.....	3
Hovedmål	4
1 Bærekraftig arealforvaltning	4
1.1 Jordvern – vern av dyrka og dyrkbar jord.....	4
1.2 Planarbeid i kommunene	4
1.3 Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord.....	5
1.4 Nydyrking.....	6
2 Matproduksjon, verdiskaping og næringsutvikling i jordbruket	6
2.1 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket	6
2.2 Velferdsordningene.....	10
2.3 Tilskudd til drenering.....	10
2.4 Tilskudd ved produksjonssvikt.....	10
2.5 Næringsutvikling.....	10
3 Klima- og miljøvennlig jordbruk	10
3.1 Regionale miljøtilskudd	11
3.2 Spesielle miljøtiltak i landbruket	13
3.3 Miljørådgiving.....	14
3.4 Vannområdearbeid.....	15
3.5 Bidrag til helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv	16
3.6 Kloakkslam i landbruket	17
4 Bærekraftig skogbruk	17
4.1 Tilskudd til tettere planting som klimatiltak og til nærings- og miljøtiltak	17
4.2 Skogfond.....	18
4.3 Søknader om hogst i Oslomarka.....	19
4.4 Foryngelseskontroll i skogbruket	19
4.5 Annet kontrollarbeid	20
4.6 Registrerings- og rapporteringsoppgaver i skogbruket.....	20
4.7 Prosjektarbeid	20
5 Forvaltning av landbrukslovverket	21
5.1 Saker etter jordloven.....	21
5.2 Saker etter konsesjonsloven	21
5.3 Søknader om bygging av landbruksvei.....	22
6 Viltforvaltning.....	22
7 Økonomi og organisasjon.....	23
7.1 Økonomi	23
7.2 Organisasjon.....	24

Innledning

Landbruket i Follo

Follo er et produktivt og i nasjonal sammenheng svært viktig landbruksområde hvor det har vært drevet landbruk i flere tusen år. Store deler av jordsmonnet i Follo-kommunene er næringsrikt og fruktbart. Samtidig er klimaet langs Oslofjorden mildt og betingelsene for produksjon av mat og trevirke er gunstige. Avlingsnivået i jordbruket er av det høyeste i landet. Det er få husdyrbruk i Follo sammenlignet med andre deler av landet. Mer enn 85 prosent av jordbruksarealet brukes til kornproduksjon. Kornproduksjonen utgjør i alt 50-60 tusen tonn hvert år. Det dyrkes matkorn tilsvarende 20-30 millioner brød hvert år. Dette kan mer enn dobles i en beredskapssituasjon, ved at korn som i dag brukes til husdyrfôr kan omdisponeres til menneskemat. Det dyrkes også en god del grønnsaker og bær. Dette kan også økes betydelig i en beredskapssituasjon. Fra skogene i Follo ble det i 2025 avvirket 78 000 kubikkmeter tømmer for salg til industrien. Bruttoverdien av dette var om lag 63 millioner kroner. Avvirkningen gikk ned med om lag 30 000 kubikkmeter fra 2024, som var et år med relativt stor hogstaktivitet. Landbruket har betydelige ringvirkninger i andre næringer som bygg og anleggsnæring, håndverksbedrifter av ulike slag, og transportnæringen.

Det var i 2024 1137 landbrukseiendommer i Follo med smått og stort (Kilde: SSB). Da regnes eiendommer med over 5 dekar dyrka jord eller over 25 dekar skog som landbrukseiendommer. Det har vært en nedgang i antall aktive jordbruksforetak i flere år. Arealet holdes stort sett i hevd ved bortleie. På over 70 prosent av landbrukseiendommene med dyrka jord er jorda bortleid. Gjennomsnittsarealet på driftsenhetene i Follo har økt over tid og er nå over 500 dekar dyrka jord.

Kommunal landbruksforvaltning

Kommunenes oppgaver innen landbruksforvaltning er i stor grad bestemt av lover og forskrifter. Kommunene er førstelinjemyndighet i alle landbruks saker og forvalter en rekke lover og økonomiske virkemidler for landbruket. Follo landbrukskontor utfører kommunal landbruksforvaltning for Frogn, Nesodden, Nordre Follo, Vestby og Ås. Samarbeidet er organisert som et vertskommunesamarbeid etter kommunelovens § 20-2 med Ås som vertskommune, og er regulert i en egen avtale. Avtalen inneholder bestemmelser om kostnadsfordelingen mellom kommunene, og beskriver oppgaver og myndighet som er lagt til landbrukssjefen i Follo. Kommunestyret i hver av samarbeidskommunene har delegert myndighet til å treffe vedtak i landbruks saker som ikke har prinsipiell betydning, ved å instruere kommunedirektøren i egen kommune om å delegerer myndigheten til kommunedirektøren i Ås. I samsvar med samarbeidsavtalen, har kommunedirektøren i Ås videredelegert myndighet til Follo landbrukskontor (landbrukssjefen).

Koordinerende utvalg

Kommunedirektørene i de deltakende kommunene har oppnevnt et utvalg som skal følge opp virksomheten ved landbrukskontoret. Utvalget betegnes som koordinerende utvalg for Follo landbrukskontor. Utvalget tar blant annet stilling til handlingsplan og tertialrapporter fra landbrukskontoret, og avgir uttalelser til budsjettforslag, årsrapporter og regnskap. Ås kommune er vertskommune for landbrukskontoret og har lederrollen i utvalget. Utvalget hadde tre møter i 2025.

Sammensetting av det koordinerende utvalg for Follo landbrukskontor i 2025:

Kommune	Fast representant
Ås	Ellen Grepperud, leder
Vestby	Oddveig Hallingstad Trovik
Nordre Follo	Ingvild Martinsen
Frogn	Anne-Bergitte Thinn
Nesodden	Grethe Hagbø

Hovedmål

Samarbeidskommunene skal arbeide for å styrke og videreutvikle et bærekraftig landbruk i Follo. Follo landbrukskontor skal forvalte kommunenes oppgaver på landbruksområdet på en effektiv og faglig god måte.

1 Bærekraftig arealforvaltning

Delmål: Landbrukskontoret skal bidra til bærekraftig arealdisponering, varig vern av dyrka og dyrkbar jord, og opprettholdelse av produktive skogarealer.

Oppgavene består i å delta i og påvirke resultatene av kommunale planprosesser i kommunene, påvirke resultatene av statlige samferdselsprosjekter, forvalte bestemmelsene i jordloven og behandle søknader om nydyrking. Strategier for jordvern skal brukes aktivt i samarbeidet med planmyndighetene i kommunene.

1.1 Jordvern – vern av dyrka og dyrkbar jord

Kommunene Frogn, Nesodden, Nordre Follo, Vestby og Ås vedtok politisk høsten 2022 å samarbeide om strategier for å sikre et sterkt jordvern i kommunene. Dette er i tråd med nasjonale jordvernmål.

Arbeidet med jordvernstrategier har vært basert på rapporten [Kunnskapsgrunnlag for jordvernstrategi i Follo-kommunene](#). Kunnskapsgrunnlaget er laget i et samarbeid mellom NIBIO, NMBU og landbrukskontoret. Rapporten gir en grundig beskrivelse av matjordas betydning og funksjoner, jordbruket i Follo, formålet med jordvernet og status for jordvernet i Follo-kommunene. Kunnskapsgrunnlaget beskriver årsaker til at jordbruksarealer omdisponeres og bygges ned, og redegjør for forhold som ligger til grunn for kommunenes valg av mål og strategier for jordvern i Follo. Det er også laget en [nedkortet versjon av kunnskapsgrunnlaget](#).

Frogn, Nesodden og Nordre Follo har nå vedtatt felles strategier: [Strategier for jordvern i Frogn, Nesodden og Nordre Follo](#). Ås har vedtatt et eget strategidokument: [Strategier for jordvern i Ås](#)

Landbrukskontoret har ført tilsyn med at driveplikten overholdes, ved å kontrollere at leieavtaler tilfredsstiller kravet om minimum 10 års leietid. Kontoret har også fulgt opp tilfeller av mulig brudd på driveplikten.



1.2 Planarbeid i kommunene

Landbrukskontoret har i 2025 bidratt i arbeidet med å rullere kommuneplanen i Nordre Follo og i Ås.

Landbrukskontoret har deltatt i samarbeidskommunenes arbeid med reguleringsplaner og masseforvaltningssaker som berører landbruksarealer og landbruksinteresser.

1.3 Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord

Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord innebærer at arealene har blitt omregulert til andre formål enn landbruk etter plan- og bygningsloven eller at arealene er tillatt omdisponert til andre formål etter jordloven.

Data om omdisponering er hentet fra Statistisk sentralbyrå 17.03.2026 og basert på kommunenes rapportering i KOSTRA (kommune-stat-rapportering). Det ble omdisponert 2,7 dekar dyrka jord i Follo-kommunene etter jordloven i 2025. Av dette var 0,5 dekar dyrka jord i Vestby ved en feil registrert som bebygd areal i AR5. Grunneier baserte seg på dette kartgrunnlaget ved oppfylling. Arealet ble vurdert som ikke egnet til å tilbakeføre til fulldyrka jord. På 2,2 dekar dyrka jord som ble tillatt omdisponert i Ås var arealets potensial for jordbruksproduksjon sterkt redusert på grunn av påfylling av stein og grusmasser og nedlegging av høyspentledning for flere år siden. 0,5 dekar dyrkbar jord ble etter jordloven tillatt omdisponert til teknisk infrastruktur i Nordre Follo.

I Vestby ble det omdisponert 5,5 dekar dyrka jord og 0,7 dekar dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven. I Ås ble det omdisponert 0,6 dekar dyrka jord og 1,6 dekar dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven.

I perioden 2016 - 2025 ble det omdisponert totalt 885 dekar dyrka jord og 893 dekar dyrkbar jord i Follo-kommunene. En vesentlig andel av dette skyldes infrastrukturtiltak og nasjonale prosjekter som i hovedsak er utenfor kommunenes kontroll.

Omdisponert dyrka- og dyrkbar jord i 2025 i dekar, rapportert gjennom KOSTRA

	Omdisponert dyrka jord etter jordloven	Omdisponert dyrkbar jord etter jordloven	Omdisponert dyrka jord etter plan- og bygningsloven	Omdisponert dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven	Sum omdisponert dyrka og dyrkbar jord
Vestby	0,5	0,0	5,5	0,7	6,7
Nordre Follo	0	0,5	0	0	0,5
Ås	2,2	0	0,6	1,6	4,4
Frogn	0	0	0	0	0
Nesodden	0	0	0	0	0
Sum	2,7	0,5	6,1	2,3	11,6

Omdisponert **dyrka** jord 2016-2025 i dekar, rapportert gjennom KOSTRA

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Sum
Vestby	0	0	0	0	8	0	11	21	0	6	46
Nordre Follo	286	126	64	1	0	8	0	0	0	0	485
Ås	239	0	9	19	28	3	0	4	0	3	305
Frogn	0	23	0	0	1	9	13	0	0	0	46
Nesodden	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Sum	525	149	73	20	37	20	24	25	3	9	885

Omdisponert **dyrkbar** jord 2016-2025 i dekar, rapportert gjennom KOSTRA

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Sum
Vestby	0	0	29	0	3	0	3	1	0	1	37
Nordre Follo	252	54	3	21	0	0	2	0	0	1	333
Ås	202	0	19	12	0	0	0	272	0	2	507
Frogn	10	1	0	0	2	0	0	0	0	0	13
Nesodden	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Sum	464	55	51	33	5	0	5	273	3	4	893

1.4 Nydyrking

Follo landbrukskontor mottok i 2025 seks søknader om nydyrking i Follo. I løpet av året ble det gitt tillatelse til nydyrking av totalt 28 dekar i to saker i Nordre Follo. I Ås ble det gitt tillatelse til ett nydyrkingsprosjekt på 5 dekar. Til sammenligning ble det i 2024 godkjent nydyrking på totalt 190 dekar i de fem kommunene i 2024.

Årsaken til at ikke alle søknadene kunne behandles innen 31.12.2025, er at det manglet nødvendige uttalelser fra regionale myndigheter, at søker måtte fremskaffe tilleggsinformasjon, eller at det må gjennomføres arkeologiske undersøkelser før vedtak kan fattes.

En tillatelse til nydyrking av 75 dekar i Vestby som ble gitt i desember 2024 ble påklaget og sendt til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus for endelig vedtak. Statsforvalteren opprettholdt kommunens vedtak.

2 Matproduksjon, verdiskaping og næringsutvikling i jordbruket

Delmål: Landbrukskontoret skal bidra til økt matproduksjon, næringsutvikling og verdiskaping i jordbruket ved å tilby bønder veiledning og saksbehandling av god faglig kvalitet.

Oppgavene består i å formidle informasjon om og veilede i offentlige tilskudds- og støtteordninger og regelverk som skal stimulere matproduksjon, næringsvirksomhet og innovasjon i jordbruket, behandle søknader om tilskudd, og kontrollere at foretak tilfredsstiller kravene til å motta tilskudd.

2.1 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Produksjonstilskudd er avgjørende for å holde jordbruksarealer i drift, og opprettholde matproduksjonen og næringsaktiviteten i jordbruket i Follo. Avløsertilskudd er et virkemiddel som bidrar til at husdyrbønder kan ta ferie. Landbrukskontoret fattet i januar 2025 271 vedtak om utbetaling av produksjonstilskudd og avløsertilskudd for produksjonssesongen 2024. Tilskuddene ble utbetalt av landbruksdirektoratet i februar. Arbeidet ble gjennomført i henhold til regelverk og tidsfrister.

I tabellen under framgår hvor mange landbruksforetak som mottok tilskudd i 2025 for produksjonssesongen 2024, og hvor mye som ble utbetalt av henholdsvis avløsertilskudd og produksjonstilskudd, fordelt på Follo-kommunene.

Utbetalinger i 2025 av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning for sesongen 2024

Kommune	Produksjonstilskudd, kroner	Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, kroner	Bunnfradrag (kr. 6000 per foretak), kroner	Antall foretak som fikk beregnet tilskudd	Gjennomsnitt tilskudd (etter at bunnfradrag er trukket fra), kroner per foretak
Frogn	9 329 427	51 443	- 180 000	30	306 695
Nesodden	3 910 797	160 725	- 78 000	14	285 252
Nordre Follo	33 004 263	979 267	- 456 100	77	435 421
Vestby	24 778 941	899 739	- 438 000	73	345 763
Ås	30 515 390	1 048 338	- 462 000	77	403 919
Sum Follo	101 538 818	3 139 512	- 1 614 100	271	380 311

I 68 av de 271 vedtakene foretok landbrukskontoret avkorting (trekk) i tilskuddet. Avkorting foretas når det avdekkes avvik eller brudd på regelverket. De fleste avkortningene var for mindre feil som for sent levert søknad, mindre arealfeil og manglende gjødslingsplan eller plantevernjournal. 53 av trekkene er på 10 000 kroner eller mindre.



Antall foretak som søker om tilskudd til jordbruksproduksjon har gått gradvis ned over tid i Follo som i resten av landet. Det var imidlertid ingen nedgang i antall foretak som mottok produksjonstilskudd i 2025 sammenlignet med året før. Gjennomsnittlig størrelse på jordbrukseiendommene i Follo-kommunene er i overkant av 500 dekar dyrka jord i drift.

Tabellene under viser hva slags produksjon jordbruksarealene brukes til og hvor mange produksjonsdyr det er i hver av de fem Follo-kommunene.

Bruken av jordbruksarealer i Frogn

Veksttype	Dekar	%
Innmarksbeite	61	0,5
Grovfôr	431	3,8
Korn	10 115	88,6
Potet	5	0,0
Grønnsaker	658	5,8
Frukt og bær	148	1,3
Sum	11 418	100

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Produksjonsdyr i Frogn

Husdyr	Foretak	Antall dyr
Melkekyr	0,0	0,0
Ammekyr	2	6
Vinterfôra sauer	3	64
Geiter	0,0	0,0
Avlspurker	0,0	0,0
Slaktegris	0,0	0,0
Verpehøner	2	32
Slaktekylling	0,0	0,0

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Bruken av jordbruksarealer i Nesodden

Veksttype	Dekar	%
Innmarksbeite	222	4,3
Grovfôr	1 529	29,9
Korn	3 360	65,7
Potet	0,0	0,0
Grønnsaker	0,0	0,0
Frukt og bær	0,0	0,0
Sum	5 111	100

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Produksjonsdyr i Nesodden

Husdyr	Foretak	Antall dyr
Melkekyr	1	45
Ammekyr	0,0	0,0
Vinterfôra sauer	2	80
Geiter	0,0	0,0
Avlspurker	0,0	0,0
Slaktegris	0,0	0,0
Verpehøner	0,0	0,0
Slaktekylling	0,0	0,0

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Bruken av jordbruksarealer i Nordre Follo

Veksttype	Dekar	%
Innmarksbeite	334	0,9
Grovfôr	4 900	13,4
Korn	30 211	82,7
Potet	0,0	0,0
Grønnsaker	724	2
Frukt og bær	371	1
Sum	36 540	100

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Produksjonsdyr i Nordre Follo

Husdyr	Foretak	Antall dyr
Melkekyr	2	96
Ammekyr	5	187
Vinterfôra sauer	2	201
Geiter	0,0	0,0
Avlspurker	0,0	0,0
Slaktegris	2	42
Verpehøner	2	6 807
Slaktekylling	0,0	0,0

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Bruken av jordbruksarealer i Vestby

Veksttype	Dekar	%
Innmarksbeite	246	0,7
Grovfôr	2 181	6,6
Korn	30 678	92,4
Potet	4	0,0
Grønnsaker	3	0,0
Frukt og bær	90	0,3
Sum	33 202	100

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Produksjonsdyr i Vestby

Husdyr	Foretak	Antall dyr
Melkekyr	2	53
Ammekyr	2	25
Vinterfôra sauer	6	185
Geiter	0,0	0,0
Avlspurker	1	66
Slaktegris	1	22
Verpehøner	5	37 590
Slaktekylling	0,0	0,0

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Bruken av jordbruksarealer i Ås

Veksttype	Dekar	%
Innmarksbeite	724	1,7
Grovfôr	4 643	10,6
Korn	37 847	86,7
Potet	115	0,3
Grønnsaker	183	0,4
Frukt og bær	165	0,4
Sum	43 677	100

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Produksjonsdyr i Ås

Husdyr	Foretak	Antall dyr
Melkekyr	2	139
Ammekyr	5	126
Vinterfôra sauer	5	222
Geiter	1	83
Avlspurker	2	57
Slaktegris	3	1 692
Verpehøner	3	26 954
Slaktekylling	0,0	0,0

Kilde: Produksjonstilskudd 2025, Landbruksdirektoratet

Figurene under viser kvaliteten på dyrka jord (for de arealer som er jordsmonnkartlagt) i hver av de fem Follo-kommunene.

Kvaliteten på dyrka jord i Frogn

Jordkvalitet	Dekar	%
Svært god	11 205	77,6
God	2 529	17,5
Mindre god	706	4,9
Total sum	14 440	100

Kilde: Jordkvalitet, 2022, NIBIO

Kvaliteten på dyrka jord i Nesodden

Jordkvalitet	Dekar	%
Svært god	2 914	68,3
God	791	18,5
Mindre god	563	13,2
Total sum	4 268	100

Kilde: Jordkvalitet, 2022, NIBIO

Kvaliteten på dyrka jord i Nordre Follo

Jordkvalitet	Dekar	%
Svært god	30 865	83,2
God	5 629	15,2
Mindre god	600	1,6
Total sum	37 094	100

Kilde: Jordkvalitet, 2022, NIBIO

Kvaliteten på dyrka jord i Vestby

Jordkvalitet	Dekar	%
Svært god	28 327	86,6
God	3 917	12
Mindre god	449	1,4
Total sum	32 693	100

Kilde: Jordkvalitet, 2022, NIBIO

Kvaliteten på dyrka jord i Ås

Jordkvalitet	Dekar	%
Svært god	30 942	84,4
God	4 850	13,2
Mindre god	871	2,4
Total sum	36 663	100

Kilde: Jordkvalitet, 2022, NIBIO

2.2 Velferdsordningene

Velferdsordningene omfatter tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel og tidligpensjonsordning for jordbrukere. Landbrukskontoret bevilget i 2025 tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel til tre foretak. Det var ingen søknader om tidligpensjon i 2025.

2.3 Tilskudd til drenering

God drenering av jordbruksarealene er avgjørende for å øke matproduksjonen i årene som kommer. God drenering reduserer faren for erosjon av matjord og avrenning av næringsstoffer fra jordbruksarealene, og bidrar derfor til god vannkvalitet og et bedre vannmiljø i vassdragene og i Oslofjorden. Godt drenert jord slipper også ut mindre av den sterke klimagassen lystgass fra jordbruksarealene. Det gis tilskudd til drenering av tidligere drenert jordbruksjord.

I hovedtildelingen for 2025 mottok Follo-kommunene kr 3 550 000 til tilskudd for drenering av dyrka jord, en betydelig økning sammenlignet med 2024 da tildelingen var kr 1 580 000. Senere omfordeling av midler gjorde at Follo landbrukskontor totalt kunne innvilge dreneringstilskudd for kr 10 460 480 i 2025, mot kr 2 725 000 året før. Dette ga grunnlag for tildeling av midler til drenering av 2 615 dekar fulldyrka jord i 2025. Til sammenligning ble det i 2024 tildelt midler til drenering av 675 dekar.

For å ta igjen etterslepet på drenering trengs bevilgninger på samme nivå som i 2025 videre fremover.

Tilskudd til drenering av jordbruksarealer i 2025 fordelt på kommuner

	Antall innvilgede søknader	Innvilget tilskudd, kroner	Drenert areal, dekar
Frogn	1	48 800	12
Nesodden	2	284 000	71
Nordre Follo	13	4 051 680	1013
Vestby	7	2 096 000	524
Ås	7	3 980 000	995
Totalt	30	10 460 480	2615

2.4 Tilskudd ved produksjonssvikt

Landbruksforetak kan søke om erstatning for avlingssvikt forårsaket av klimatiske forhold det ikke er mulig å sikre seg mot. I 2025 kom det ikke inn søknader om avlingsskade.

I år med mange saker om avlingssvikt er det mye ekstraarbeid for landbrukskontoret da saksbehandlingen medfører befaringer og omfattende kontroller, og kommunikasjon med og veiledning av bøndene som søker. Det er Statsforvalteren i Østfold, Buskerud Oslo og Akershus som gjør vedtak om tilskudd, etter at landbrukskontoret har gjort det vesentligste av saksbehandlingen.

2.5 Næringsutvikling

Kommunene var tidligere førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge (IN), jobbet med informasjon til søkere om mulighetene for tilskudd, og gav uttaler til søknadene før disse ble sendt videre til IN for behandling. Kommunene har ikke lenger denne oppgaven.

3 Klima- og miljøvennlig jordbruk

Delmål: Landbrukskontoret skal bidra til et klima- og miljøvennlig jordbruk i Follo, og til å nå miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand for kommunenes innsjøer samt Oslofjorden.

Oppgavene består i å være pådriver for miljøtiltak i jordbruket gjennom informasjonsarbeid, forvaltning og prosjekter. Landbrukskontoret skal forvalte tilskuddsordninger som stimulerer til et miljøvennlig jordbruk, med vekt på å redusere erosjon og avrenning fra jordbruksarealer.

Kommunene i Follo legger betydelig innsats i tiltak som skal bedre vannkvaliteten i bekker, elver, innsjøer og Oslofjorden. Tiltak i jordbruket er en vesentlig del av kommunenes strategier for å bedre vannkvaliteten.

3.1 Regionale miljøtilskudd

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Oslo og Viken 2023-2026 (RMP) gir føringer for årlige tilskudd til forurensningstiltak og kulturlandskapstiltak i jordbruket. I områdene under marin grense (store deler av Follo) er det tiltak for å redusere næringsavrenning, forurensning og erosjon som er høyest prioritert.



Landbrukskontoret fattet i februar 2025 219 vedtak om utbetaling av tilskudd til regionale miljøtiltak for produksjonssesongen 2024. Året før var antallet 211. Det ble utført trekk i flere av vedtakene. Avkorting foretas når det avdekkes vesentlige avvik eller brudd på regelverk. Tilskuddene ble utbetalt av landbruksdirektoratet i mars. Arbeidet ble gjennomført i henhold til regelverk og tidsfrister.

I tabellen under framgår hvor mange landbruksforetak som mottok tilskudd i 2025 for produksjonssesongen 2024, og hvor mye som ble utbetalt innenfor ordningen, fordelt på Follo-kommunene.

Utbetalinger i 2025 av regionale miljøtilskudd for sesongen 2024

Kommune	Regionale miljøtilskudd, kroner	Antall foretak som fikk utbetalt tilskudd	Gjennomsnitt utbetaling per foretak, kroner	Andel av foretakene som fikk beregnet produksjonstilskudd
Frogn	1 419 322	22	64 515	73 %
Nesodden	625 396	9	69 488	64 %
Nordre Follo	6 596 723	62	106 399	81 %
Vestby	6 957 926	63	110 443	86 %
Ås	8 497 855	63	134 887	82 %
Sum Follo	21 788 623	219	103 264	81 %

81 prosent av foretakene i Follo søkte i 2025 om miljøtilskudd, mot 78 prosent året før. Dette forteller at miljøinnsatsen blant bøndene i Follo er stor og økende og at stadig flere gjennomfører tiltak som bidrar til å redusere næringsavrenning og erosjon fra jordbruksarealene.

Det har vært en markant økning i arealet som ikke blir jordarbeidet om høsten de siste årene. Dette skyldes ulike faktorer som nye miljøkrav, tilskudd, ny kunnskap og ny teknologi. Det har også vært en økning i arealene som såes direkte, uten forutgående jordarbeiding.

Nedgangen i søknader om «ingen jordarbeiding om høsten» i 2025 sammenlignet med 2024 kan i stor grad forklares av værforholdene. Utsiktene til gode forhold for etablering av høstkorn var lenge svært lovende, og produsenter som fikk høstet i august, kunne utnytte et stabilt og tørt værvindu. De som hadde korn stående i september, møtte derimot daglige nedbørsepisoder og krevende forhold, noe som også påvirket etableringen av høstkorn. Flere som allerede hadde utført lett høstharving i forkant av planlagt såing, fikk ikke sådd før det ble for sent. De var da ikke kvalifisert til å søke om tilskudd hverken til «ingen jordarbeiding om høsten» eller til «direktesådd høstkorn». Tallene indikerer derfor ikke en økning i arealene som er høstpløyd.

Ingen jordarbeiding om høsten (antall dekar), basert på søknad om miljøtilskudd

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vestby	13647	11021	16804	21236	23548	21034
Nordre Follo	16600	16706	20411	25851	26746	19842
Ås	12255	11950	15721	23617	26103	23542
Frogn	3275	3470	4356	7376	7397	6137
Nesodden	1710	1711	2320	2899	2928	3017
Sum	47487	44858	59612	80979	88746	75597
<i>Direktesådd høstkorn og høstoljevekster (antall dekar), basert på søknad om miljøtilskudd</i>						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vestby	2608	2639	3304	5193	1440	3636
Nordre Follo	382	303	767	757	481	1054
Ås	2536	2032	2932	4483	2299	7428
Frogn	713	196	975	682	0	562
Nesodden	116	45	92	82	0	245
Sum	6355	5215	8070	11197	6244	12925
<i>Fangvekster (antall dekar), basert på søknad om miljøtilskudd</i>						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vestby	1483	1154	3542	4125	3588	5148
Nordre Follo	708	1427	2206	1314	1780	3887
Ås	2582	3340	7470	7077	9050	7537
Frogn	59	149	933	244	479	963
Nesodden	168	233	309	317	321	318
Sum	5000	6303	14460	13077	17242	17853

Det var en økning i direktesådd areal fra 2024 til 2025, endringen kan også her tilskrives at det var gunstige forhold for å direkteså høstkorn blant de som var tidlig ute med innhøstingen. Samtidig har flere søkere gått til anskaffelse av utstyr for direktesåing, eller leier inn tjenesten.

Tallene for areal med fangvekster har ikke endret seg vesentlig fra 2024 til 2025.

For vekstsesongen 2025 har landbrukskontoret mottatt 220 søknader fra foretak som er berettiget tilskudd til regionale miljøtiltak. Saksbehandlingen av søknadene har foregått i perioden oktober - desember. Vedtak og utbetaling av tilskudd skjer i mars 2026.

Som ledd i saksbehandlingen har landbrukskontoret gjennomført stedlig kontroll av fem prosent av foretakene (12 stykker) som har søkt tilskudd. Det er i henhold til kravet.

Kontrollen omfatter også tilsyn med at bestemmelsene i Forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus i Oslo, overholdes. Regionale miljøkrav skal sikre miljøforsvarlig drift av jordbruksareal. I forskriften stilles det krav om buffersone langs vassdrag. Det er også et krav at minst 60 prosent av foretakets fulldyrka areal ikke skal jordarbeides om høsten. Det er forbud mot jordarbeiding om høsten på spesielt erosjons- og flomutsatte arealer. Brudd på bestemmelsene i forskrift for regionale miljøkrav kan straffes med avkorting i produksjonstilskudd (se 2.1 Produksjonstilskudd og avløsertilskudd).

3.2 Spesielle miljøtiltak i landbruket

Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) skal stimulere til at det gjennomføres miljøtiltak utover det som forventes av vanlig jordbruksdrift. Formålet med SMIL er å fremme natur- og kulturminneverdiene i jordbrukets kulturlandskap og redusere forurensningen fra jordbruket.

Follo landbrukskontor forvaltet SMIL-midlene ut ifra retningslinjer vedtatt av kommunene.

Retningslinjer for perioden 2025-2028 ble vedtatt i 2025. Hydrotekniske tiltak har høyeste prioritet. Dette er tiltak som bidrar til redusert næringsavrenning og erosjon av matjord, økt matproduksjon, og reduksjon i utslipp av klimagasser.

Follo landbrukskontor ga i 2025 tilsagn om 3 674 000 kroner i SMIL-midler fordelt på 21 søknader, en økning fra 2 783 000 kroner fordelt på 27 søknader i Follo-kommunene i 2024.

Behovet for SMIL-midler er fortsatt høyt, og etterspørselen overstiger de tilgjengelige midlene, noe som gjør prioritering av tiltak nødvendig.

Tiltak som gis tilsagn om tilskudd får tre års arbeidsfrist, med mulighet for to års forlengelse. Søknadsfrist var satt til 1. oktober. Saksbehandling ble utført frem til 10. desember.

Tiltak mot avrenning og erosjon utgjorde 93 prosent av de innvilgede midlene, mens fangdammer sto for 7 prosent av tildelingene.

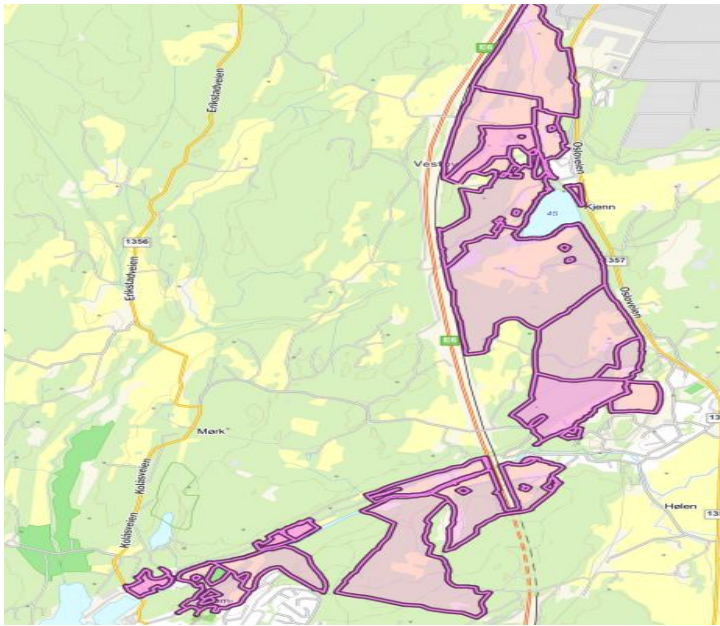
Tilsagn om SMIL-midler fordelt på kommuner og type tiltak i 2025.

	Beløp, kroner	Antall tiltak
Vestby		
Hydrotekniske tiltak	779000	6
Sum	779 000	6
Nordre Follo		
Hydrotekniske tiltak	1 666 000	5
Fangdam	105 000	1
Sum	1 771 000	6
Ås		
Hydrotekniske tiltak	641000	6
Fangdam	150000	1
Sum	791 000	7
Frogn		
Hydrotekniske tiltak	333 000	2
Sum	333 000	2
Total for Follo	3 674 000	21
Opprinnelige midler 2025	kr 2 350 000	
Omdisponerte midler i løpet av året.	kr 1 324 000	
Sum	kr 3 674 000	

3.3 Miljørådgiving

I samarbeid med vannområde Morsa har landbrukskontoret i 2025 tilbudt grunneiere og brukere som har arealer langs Hølenvassdraget i Vestby kostnadsfri miljørådgiving. Formålet med rådgivningen er å øke bøndenes kunnskap om tiltak for et mer miljøvennlig jordbruk. Dette inkluderer tiltak som bidrar til økt matproduksjon og som samtidig øker jordas evne til infiltrasjon og vannlagring, reduserer erosjon og næringsavrenning til vassdrag og Oslofjorden, øker biologisk mangfold og reduserer utslipp av klimagasser. Det gis også informasjon om tilskudds- og støtteordninger (regionale miljøtilskudd, SMIL med mer) som kan benyttes til finansiering av tiltakene. Rådgivningen ble utført av Norsk landbruksrådgiving. Det var ni grunneiere som takket ja til tilbudet og fikk personlig veiledning på sin eiendom. Miljørådgivningen ble finansiert med tilskudd fra Klima- og miljøprogrammet hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus.

Kartutsnitt som viser eiendommer hvor det er tilbudt miljøråd i Hølen-vassdraget.

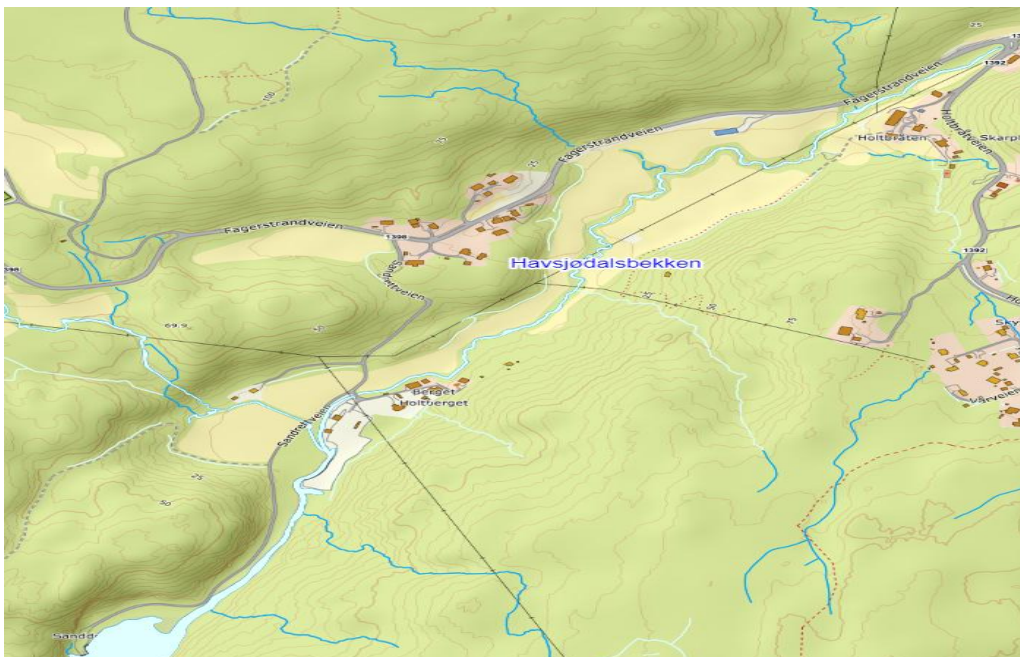


3.4 Vannområdearbeid

3.4.1 Indre Oslofjord Vest

Vannområde Indre Oslofjord Vest dekker hovedsakelig områder på vestsiden av Oslofjorden, men også vestsiden av Nesodlandet og nordre deler av Frogn kommune. Follo landbrukskontor og vannområdet har i samarbeid igangsatt arbeid med å restaurere deler av Havsjødalsbekken i Frogn kommune. Arbeid er utført på store deler av strekningen. Bekken fører med seg betydelige mengder næringsstoffer fra jordbruksarealer og har utløp til Oslofjorden ved Hallangspollen.

Kartutsnitt som viser plassering av Havsjødalsbekken.



3.4.2 Morsa

Follo landbrukskontor er engasjert i vannområdet Morsa, hvor overordnet mål er å forbedre vannkvaliteten i Vansjø-Hobølvassdraget og kystområdene. Kontoret er representert i temagruppe landbruk. Her utveksles erfaringer fra arbeid med å redusere næringsavrenning og erosjon fra

jordbruksarealene. Temagrupper benyttes også til å drøfte muligheter for samarbeid og initiere felles aktiviteter for et bedre vannmiljø. Det var tre møter i temagrupper landbruk Morsa i 2025.

3.4.3 *PURA*

Follo landbrukskontor er engasjert i vannområdet PURA, hvor overordnet mål er å forbedre vannkvaliteten i Bunnefjorden, Gjersjøen og Årungen. Landbrukskontoret deltar i den tverrfaglige prosjektgruppa og leder temagrupper landbruk. Her utveksles erfaringer fra arbeid med å redusere næringsavrenning og erosjon fra jordbruksarealene. Temagrupper benyttes også til å drøfte muligheter for samarbeid og initiere felles aktiviteter for et bedre vannmiljø. Det var to møter i temagrupper landbruk i 2025.

3.4.4 *Annet*

I samarbeid med Morsa og Norsk landbruksrådgiving arrangerte landbrukskontoret et kurs om jordhelse og jordhelsetiltak for interesserte bønder i Follo-kommunene. Om lag 15 bønder deltok på fire samlinger.

I samarbeid mellom flere vannområder på østsiden av Oslofjorden ble det i 2025 gjennomført dialogkvelder med bønder om tiltak for å redusere avrenning av nitrogen fra jordbruksarealer. To dialogkvelder ble arrangert i Follo (Ski og Vestby). Det var om lag 30 deltakere på hvert møte. Det ble også gjennomført et digitalt nitrogen-kurs for bønder. Formålet var å redusere avrenning av nitrogen fra jordbruksarealer, og temaene var bruk av fangvekster, fangdammer, riktig gjødsling, god jordhelse og riktig jordarbeiding.

Landbrukskontoret, NMBU og NIBIO arrangerte i februar en workshop med formål å identifisere tiltak for et styrket samarbeid mellom fagmiljøene, næringsaktørene og Follo-kommunene knyttet til effektiv matproduksjon og god vannforvaltning. Det jobbes med å følge opp anbefalingene fra workshopen.

3.5 **Bidrag til helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv**

Regjeringen laserte i 2021 "Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden". Målene med planen er å oppnå god miljøtilstand i fjorden, restaurere viktige naturverdier, fremme et aktivt friluftsliv, og ivareta naturmangfoldet i fjorden. For å konkretisere de ulike tiltakene ble det innført en rekke tiltakskort. Follo landbrukskontor har ansvar for tiltakskort T14 som innebærer å følge opp kravet om vegetasjonssone på minst to meter mot vassdrag med årssikker vannføring. Landbrukskontoret rapporterte på dette til Miljødirektoratet i 2025 på bakgrunn av registreringer som kontoret har utført i tilknytning til annen kontrollvirksomhet (produksjonstilskudd, regionalt miljøprogram, og regionale miljøkrav).



3.6 Kloakkslam i landbruket

Follo landbrukskontor bidrar til en smidig ordning for bruk av kloakkslam som gjødselvare i Follo. Mottak av slam er ikke søknadspliktig. Etter gjødselvareforskriften er det tilstrekkelig å levere melding om mottak av slam til kommunen før slammet blir mottatt av foretaket. Slammet kan brukes som gjødsel med et 10-årig omløp i vanlig jordbruksproduksjon.

Meldingene om mottak av slam har blitt vurdert av landbrukskontoret i samarbeid med de respektive kommuneoverleger for å sikre god hygiene og hindre lukt. Landbrukskontoret har fulgt opp disse sakene med blant annet feltkontroll av spredearealer og plasser for midlertidig lagring av slammet.

I 2025 mottok landbrukskontoret 10 meldinger om mottak av kloakkslam, mot 15 meldinger i 2024. Spredearealet for slam var 2 256 dekar, en nedgang fra 3 056 dekar i 2024. Det kom meldinger fra to eiendommer i Vestby, fire i Nordre Follo og fire i Ås.

4 Bærekraftig skogbruk

Delmål: Landbrukskontoret skal bidra til et skogbruk i Follo som skaffer tilveie fornybare råvarer, er økonomisk lønnsomt, og ivaretar miljøverdier.

Oppgavene består i å drive opplysnings- og kommunikasjonsvirksomhet, og forvalte tilskudds- og støtteordninger og regelverk som stimulerer til et bærekraftig skogbruk.



4.1 Tilskudd til tettere planting som klimatiltak og til nærings- og miljøtiltak

Landbrukskontoret forvalter to tilskuddsordninger i skogbruket. Den ene er tilskudd til tettere planting som klimatiltak. Formålet med ordningen er å legge til rette for tiltak som kan ta vare på eller øke karbonlageret i skogen.

Kontoret fattet 43 vedtak om utbetaling av tilskudd til tettere planting som klimatiltak.

Tilskuddssatser til tettere planting som klimatiltak blir fastsatt nasjonalt.

Den andre tilskuddsordningen i skogbruket er tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Formålet med denne er å stimulere til økt verdiskaping i skogbruket, samtidig som miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner i skogen blir ivarettatt og videreutviklet. Ordningen omfatter tilskudd til skogkulturtiltak (ungskogpleie og markberedning), skogsveier og miljøtiltak, og forvaltes i samsvar med kommunenes retningslinjer som ble vedtatt i 2025.

Investeringer i ungskogpleie doblet seg fra 2024 til 2025. Dette er veldig positivt. Behovet for ungskogpleie er stort. Ungskogpleie er viktig for å sikre framtidig kvalitetsskog.

Satsene for tilskudd til ungskogpleie ble fastsatt av landbrukskontoret i samråd med nabokommuner. Landbrukskontoret fattet i 2025 193 vedtak om utbetaling av tilskudd til ungskogpleie. Det ble gitt tilskudd til ungskogpleie på totalt 4490 dekar. Det ble ikke utbetalt tilskudd til markberedning og skoggjødsling i 2025.

Landbrukskontoret utbetalte kr 190 906 i tilskudd til én skogsvei i Nordre Follo i 2025. Ingen skogeiere i Follo-kommunene søkte om tilskudd til miljøtiltak i skog i 2025. Tilskuddsmidlene til miljøtiltak er svært begrenset.

Arbeidet ble gjennomført i henhold til regelverk og tidsfrister.

I tabellen under framgår hvor mange skogeiere som mottok tilskudd til ungskogpleie og tettere planting, og totalt tilskuddsbeløp fordelt på Follo-kommunene.

Kommunevis fordeling av tilskudd til ungskogpleie og tettere planting som klimatiltak i 2025.

Kommune	Ungskogpleie		Tettere planting	
	Kroner	Antall tilskudd	Kroner	Antall tilskudd
Nordre Follo	246 178	66	42 756	12
Frogn	180 984	22	10 281	4
Nesodden	44 715	21	12 347	6
Vestby	199 690	45	11 449	12
Ås	154 204	39	23 445	9
Totalt	825 771	193	100 278	43

4.2 Skogfond

Ved salg av skogsvirke er skogeier pålagt å sette av mellom 4 og 40 prosent av brutto salgsverdi til eiendommens skogfondskonto. Midlene på skogfond kan benyttes til langsiktige investeringer i eierens skog. Det er kommunen som forvalter ordningen. I 2025 solgte 78 skogeiere i Follo til sammen 81 753 m³ tømmer. Bruttoverdien av dette var kr 65 628 617, og gjennomsnittlig avsetning til skogfond var 19,3 prosent av denne bruttoverdien. Omsetningsvolumet var 24 prosent lavere enn i 2024 og 60 prosent lavere enn rekordåret 2021. Volumet er under den gjennomsnittlige tømmeromsetningen de siste 20 årene.

Landbrukskontoret fattet i 2025 209 vedtak om utbetaling av skogfond. Det ble utbetalt totalt kr 9 121 979 fra skogfond. Kr 7 017 451 ble benyttet til investeringer i skogkultur, kr 1 406 511 til investeringer i skogsveier og kr 25 398 til nye skogbruksplaner med miljørevisjon. Kr 666 235 er fordelt til andre tiltak.

Landbrukskontoret utførte kontroll i felt for 18 av søknadene om utbetaling av skogfond til planting, ungskogpleie og veibygging. Dette utgjør 9 prosent av søkermassen, kravet er minimum 5 prosent. Feltkontrollen omfattet også dokumentasjon av at skogeier var berettiget tilskudd dersom det også var søkt om dette (se kapittel 4.1). Det ble ikke avdekket avvik.

Skogfondsutbetalinger i 2025 fordelt på kommune.

Kommune	Utbetaling skogfond, kroner	Antall utbetalinger
Frogn	1 929 572	21
Nesodden	774 726	24
Nordre Follo	3 190 324	65
Vestby	1 679 209	52
Ås	1 541 765	47
Totalsum	9 115 595	209

Total skogfondsutbetaling i 2025 fordelt på kommune og tiltak.

Tiltak	Nordre Follo	Nesodden	Frogn	Vestby	Ås
Skogkultur	1 998 555	540 800	1 743 821	1 390 505	1 343 770
Skogsvei	1 029 225	138 625	159 877	58 784	20 000
Skogbruksplan/miljørevisjon	5 152	-	13 807	2 830	3 609
Merverdiavgift	148 007	34 364	12 067	63 613	101 099
Annet	9 386	60 937	-	163 476	73 286
Totalsum	3 190 324	774 726	1 929 572	1 679 209	1 541 765

4.3 Søknader om hogst i Oslomarka

Store deler av skogarealet i Nordre Follo kommune ligger i Sørmarka som omfattes av Forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggende kommuner (markaforskriften).

Formålet med forskriften er å sikre et bærekraftig skogbruk som bidrar til å ta vare på og utvikle kvaliteter i området knyttet til friluftsliv, naturmiljø, landskap og kulturminner. Markaforskriften stiller krav om at hogst av tømmer må godkjennes av kommunen etter søknad. Det er ikke tillatt å starte hogst før kommunen har gjort vedtak om tillatelse til hogst. Markaforskriften har også en bestemmelse om at en hogstflate ikke skal overstige 30 dekar.

I 2025 fattet landbrukskontoret 6 vedtak med tillatelse til foryngelseshogst på 6 skogseiendommer i Marka. Statsforvalteren fattet ett vedtak i kommuneskogen i Nordre Follo. Det ble godkjent hogst på 807 dekar skogareal og hogst av om lag 16 000 kubikkmeter tømmer.

4.4 Foryngelseskontroll i skogbruket

Etter skogbrukslovens §6 plikter skogeier å sørge for tilfredsstillende foryngelse av skogen etter hogst. Landbrukskontoret utførte i 2025 Landbruksdirektoratets standardiserte opplegg for kontroll av om foryngelsen er i samsvar med kravene i regelverket. 23 skogeiere som i skogfondsregnskapet var registrert med salg av minst 250 m³ grantømmer i 2022 og uten at de har søkt om skogfondsrefusjon for planting, fikk tilsendt brev med forespørsel om å oppgi årsaken til dette.

22 av skogeierne svarte på brevet, og én skogeiere skal følges opp videre i 2026. Årsakene til at skogeiere som har avvirket grantømmer ikke har kjøpt skogplanter via skogfondssystemet, var at de satser på naturlig foryngelse, at skogarealet er omdisponert til annen bruk, at innkjøpte planter ikke er finansiert med skogfondsmidler, eller at de har planlagt å plante på et senere tidspunkt. For de sistnevnte er brevet en viktig påminnelse om foryngelseplikten.

4.5 Annet kontrollarbeid

Landbrukskontoret kontrollerer også at skogeiere overholder andre bestemmelser i skogbruksloven, og mottok noen tips og bekymringsmeldinger fra publikum. I 2025 har kontoret fulgt opp seks klager etter kjørespor etter hogst og rydding av stier. Grunneierne har i alle disse tilfellene rettet opp skadene, slik at det ikke har vært behov for videre oppfølging. Det er ikke avdekket ulovlig hogst av nøkkelbiotoper i 2025.

4.6 Registrerings- og rapporteringsoppgaver i skogbruket

Landbruksdirektoratet har pålagt kommunene å utføre flere registrerings- og rapporteringsoppgaver. De mest omfattende og ressurskrevende er resultatkartlegging av foryngelse og miljø, og registreringsfangst av granbarkbiller.

Resultatkartlegging av foryngelse og miljø ved hogst er et av Landbruksdirektoratets opplegg for å påse at skogene forvaltes bærekraftig. Landbrukskontoret gjennomførte i 2025 resultatkartlegging skogbruk og miljø på 14 hogstfelt. Kartleggingene viser at det mange steder er en stor utfordring med spredning av arten rødhyll på hogstflatene, noe som kan fortrenge produksjonstrærne og andre naturlige arter, og forsinke foryngelsen av skog.

I tilknytning til NIBIOs barkbilleovervåkning har landbrukskontoret i 2025 satt opp barkbillefeller på fire forskjellige steder i Follo, med fire feller per registreringsfelt. Tettheten og antall barkbiller kan si noe om den generelle helsetilstanden for skogene i Follo. Fellene besøkes fire ganger i løpet av sommeren, hvor mengden barkbiller måles og registreres i NIBIO sitt fagsystem. Det ble i 2025 fanget om lag 8 400 biller i gjennomsnitt per felle, som er 32 prosent færre enn i 2024. Det var stor barkbilleaktivitet frem til midten av mai, men aktiviteten avtok utover sommeren. Fangsten av stor granbarkbille hadde en stigende trend i Follo i årene etter tørkesommeren 2018, sammenlignet med de sju foregående årene. Denne trenden flatet ut i 2022.

4.7 Prosjektarbeid

Stedstilpasset skogbruk

På initiativ fra blant andre Follo landbrukskontor har kommunene i Akershus igangsatt et toårig prosjekt med tittelen - *Stedstilpasset skogbruk hos små skogeiere i befolkningstette områder*. Prosjektet finansieres av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. Stedstilpasset skogbruk og lukkede hogstformer kan gjøre skogene bedre rustet mot fremtidens klimapåvirkninger, og samtidig ta mer hensyn til miljøverdier og friluftslivet. Prosjektet skal blant annet undersøke om dagens lovverk og skogsertifisering møter behovene og forventningene til et mer stedstilpasset skogbruk. Prosjektet ledes av Skogselskapet i Oslo og Akershus. Landbrukskontoret er representert i styringsgruppa.

Nye skogeiere

Med kommunale rentemidler fra skogfondet har landbrukskontoret bidratt i å støtte et prosjekt med tittelen – *Nye skogeiere i Østfold, Buskerud og Akershus*. Det er behov for flere aktive skogeiere, med høyere kompetanse om skog og skogbruk, og økt investeringsvilje i skogkultur. Skogselskapet har i samarbeid med offentlig skogforvaltning kontaktet nye skogeiere, og invitert disse til skogfaglige samlinger og nettverksbygging i 2025.

5 Forvaltning av landbrukslovverket

Delmål: Landbrukskontoret skal forvalte landbrukslovverket i tråd med nasjonale og regionale retningslinjer og kommunale føringer.

Oppgavene består i saksbehandling, forslag til vedtak for politiske utvalg og vedtak i delegerte saker etter jordlov, skogbrukslov, konsesjonslov, odelslov og andre lover på landbruksområdet samt forskrifter etter disse.

5.1 Saker etter jordloven

Landbrukskontoret fatter vedtak etter jordloven. De aller fleste sakene gjelder søknad om fradeling av areal fra landbrukseiendommer til boligtomter. Søknader om deling av landbrukseiendom skal vurderes etter § 12 i jordloven. Søknader om omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord til andre formål forekommer også. Disse skal vurderes etter § 9 i jordloven. Kommunen har også ansvar for å følge opp at dyrka jord drives (§8), blant annet ved godkjenning av jordleieavtaler. Noen saker er i tillegg avhengige av tillatelse etter annet lovverk i tillegg til jordlovsbehandlingen. Jordlovsbehandling er som regel første ledd. Eksempelvis kan delesaker med tillatelse etter jordlova stoppes med hjemmel i plan- og bygningsloven.

Landbrukskontoret fattet i 2025 ni vedtak etter søknader om deling av landbrukseiendom og fire vedtak etter søknad om omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord.

Det ble gitt tillatelse etter jordloven til deling av landbrukseiendom i fire av sakene, mens fem søknader ble avslått. To avslag er påklaget og oversendt til statsforvalteren for endelig avgjørelse.

Tre søknader om omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord ble godkjent. Det ble omdisponert 2,7 dekar dyrka jord i Follo-kommunene etter jordloven i 2025. Av dette var 0,5 dekar dyrka jord i Vestby ved en feil registrert som bebygd areal i AR5. Grunneier baserte seg på dette kartgrunnlaget ved oppfylling. Arealet ble vurdert som ikke egnet til å tilbakeføre til fulldyrka jord. På 2,2 dekar dyrka jord som ble tillatt omdisponert i Ås var arealets potensial for jordbruksproduksjon sterkt redusert på grunn av påfylling av stein og grusmasser og nedlegging av høyspentledning for flere år siden. 0,5 dekar dyrkbar jord ble etter jordloven tillatt omdisponert til teknisk infrastruktur i Nordre Follo.

Jordlovsaker i 2025 fordelt på kommune

Kommune	Søknader om deling eller omdisponering	Deling (gårds- og bruksnummer)	Omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord (gårds- og bruksnummer)
Vestby		15/1, 43/1, 123/1	14/3
Nordre Follo			141/1, 79/3
Ås		12/1, 45/1, 96/1, 89/2	48/3
Frogn		57/5	
Nesodden		10/62	
Sum		9	4

5.2 Saker etter konsesjonsloven

Kommunen fatter vedtak om konsesjon for erverv av landbrukseiendom. I tillegg kontrolleres egenerklæring om konsesjonsfrihet ved eierskifter. Kommunen har som oppgave å legge inn egenerklæringer og konsesjoner i matrikkelen. Landbrukskontoret kontrollerer alle egenerklæringer

for landbrukseiendommer og også øvrige egenerklæringer for Ås og Vestby, og legger dem inn i matrikkelen.

Landbrukskontoret behandlet i 2025 elleve søknader om konsesjon for erverv av landbrukseiendom, og alle fikk innvilget konsesjon.

Konsesjonssaker i 2025 fordelt på kommune

Kommune	Søknader om konsesjon for erverv av landbrukseiendom	Gårds og bruksnummer
Vestby	3	35/2, 41/2, 87/1
Nordre Follo	4	34/2, 28/5, 54/1, 47/1
Ås	1	4/1
Frogn	1	44/25
Nesodden	2	26/1, 29/628
Sum	11	11

Kontoret behandlet 72 egenerklæringer om konsesjonsfrihet i Ås kommune, hvorav fire landbrukseiendommer, og 171 egenerklæringer om konsesjonsfrihet i Vestby, ingen landbrukseiendommer. For Nordre Follo, Frogn og Nesodden kommuner ble det behandlet egenerklærings skjema for til sammen 21 landbrukseiendommer.

5.3 Søknader om bygging av landbruksvei

Søknader om å bygge landbruksvei behandles etter landbruksveiforskriften, som er hjemlet i jordloven og skogbruksloven. Saksbehandlingstid for nybygging og ombygging av skogsveier som skal opp til politisk behandling kan være opp til ett år. Søknader om tillatelse til veier som er ferdigstilt eller påbegynt før godkjenning foreligger skal behandles etter plan- og bygningsloven.

I 2025 ble det gitt tillatelse til å bygge to landbruksveier i Vestby. En av disse ble vedtatt politisk. Det ble gitt tillatelse til å bygge en landbruksvei (vei på gårdstunet) i Nordre Follo. Vedtaket ble fattet administrativt. To skogsbilveier ble sluttført og godkjent i 2025.

Statsforvalteren fattet endelig vedtak i to klagesaker etter søknad om å bygge landbruksveier på en eiendom i Ås, en traktorvei og en bilvei. Ås kommune sine vedtak fra 2024 om å avise søknaden om traktorvei og å avslå søknaden om bilvei ble opprettholdt. Statsforvalteren fattet endelig vedtak i en klagesak etter søknad om å bygge en skogsbilveg i Nesodden kommune. Nesodden sitt vedtak fra 2024 om å tillate vegen ble opprettholdt.

6 Viltforvaltning

Landbrukskontoret har i 2025 hatt ansvaret for viltforvaltning for Ås og Frogn samt forvaltning av Follo elgregions bestandsplan. Det lages en egen rapport om viltforvaltning for Ås og Frogn.

7 Økonomi og organisasjon

7.1 Økonomi

Regnskapsoversikt 2025 (tall fra Ås kommune, Agresso, ansvar 4200 Landbrukskontoret)

Utgifter	Revidert budsjett 2025	Regnskap 2025
Sum lønn og sos.utg.	5 523 000	5 561 166
Konsulentutgifter	58 000	68 000
Kontordrift	345 000	351 783
Husleie	283 000	283 351
Administrasjonskostnader, Ås	551 000	550 898
Miljøtiltak, prosjekt 1406	50 000	30 000
Veterinærvakt, prosjekt 1405	984 000	912 409
Avsetning til driftsfond	0	224 612
Avsetning til miljøfond (prosjekt 1406)	0	270 000
Sum utgifter	7 794 000	8 252 219
<i>Inntekter</i>		
Tilskudd fra kommunene	5 909 000	5 909 000
Gebyrer inkl. jordlov, konsesjonslov	80 000	80 000
Refusjon egenerklæringer om kONSEJONSFRIHET, Vestby og Ås	75 000	104 885
Refusjon husleie PURA etc	55 000	56 250
Refusjon viltforvaltn. Ås + Frogn	567 000	567 000
Tilskudd miljøtiltak, prosjekt 1406	0	300 000
Refusjon veterinærvakt, prosjekt 1405	984 000	984 494
Refusjon foreldrepenger	0	168 249
Refusjon feriepenger	0	19 148
Refusjon sykepenger	0	63 193
Fra driftsfond	74 000	0
Fra miljøfond	50 000	0
Sum inntekter	7 794 000	8 252 219

Saldo driftsfond 01.01.25:	871 536
Avsetning til driftsfond 2025:	224 612
Overføring av midler til budsjett veterinærvakt 2026:	- 320 000
Saldo driftsfond 31.12.2025	776 148
Miljøfond saldo 31.12.2025	381 380

Kommentarer til regnskapet

Regnskapet viser et overskudd på kr. 224 612,- som er avsatt til driftsfondet. Overskuddet skyldes hovedsakelig reduserte lønnskostnader i forbindelse med oppsigelse og ny rekruttering.

Totale utgifter til veterinærvakt i 2025 er noe lavere enn refusjon fra Landbruksdirektoratet til veterinærvakt. Dette skyldes at noen utgifter i starten av 2025 ved en feil ble periodisert til regnskapet for 2024.

Det opprettes et eget budsjett for veterinærvakt-oppgavene fra og med budsjettåret 2026. Utgifter og inntekter tilknyttet veterinærvakt tas derfor ut av Follo landbrukskontor sitt budsjett for 2026. Årsaken til dette er at Follo veterinærvaktområde inkluderer Enebakk kommune (som ikke inngår i samarbeidet om Follo landbrukskontor), og at kommunene må bidra med egne midler til å dekke kostnadene til veterinærvakt fra og med 2026. Kommunene som samarbeider om Follo landbrukskontor har bestemt at deres kommunale bidrag til veterinærvakt i 2026 skal tas fra landbrukskontorets driftsfond. Kr. 320 000,- er derfor overført fra driftsfondet til budsjett for veterinærvakt 2026.

7.2 Organisasjon

Kontoret har fem heltidsstillinger. En rådgiver sa opp sin stilling og en ny rådgiver ble ansatt i 2025.

De fleste lovpålagte oppgavene ble løst innenfor en saksbehandlingstid på 4 uker. Noen saker, særlig søknader om å bygge landbruksvei kan ha vesentlig lengre behandlingstid. Landbrukskontoret har begrenset kapasitet til å gjennomføre oppgaver som ikke er lovpålagte, men bistø kommunene med høyt prioriterte tilleggstenester, i første rekke knyttet til arealforvaltning, kommuneplanlegging og jordvern. Omfanget av kontroll- og tilsynsoppgaver var i samsvar med de krav som er pålagt.

Landbrukskontoret hadde et sykefravær på 3,46 prosent i 2025, fordelt på 0,81 prosent korttids- og 2,65 prosent langtidsfravær.

Ås 17. mars 2026